

Leden van de raad

Onderwerp: Beantwoording vragen SP fractie betreffende het 5G netwerk

Geachte leden van de raad,

Tijdens de raadsvergadering van 17 december 2020 zijn er twee brieven ter kennisname aangeboden. Het betrof een motie in de gemeente Bergen (B-01) en een email van het Platform Gemeenten Draadloze Connectiviteit (B-05). De SP heeft naar aanleiding van deze brieven de volgende inleiding en vragen gesteld:

Inleiding:

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de straling, veroorzaakt door het 5G netwerk, schadelijk kan zijn voor de gezondheid. De Gezondheidsraad heeft hier al op gewezen en de WHO is bezig met een onderzoek. De resultaten van het WHO onderzoek worden in 2022 gepubliceerd.

1. Is het college bekend met de risico's van het 5G netwerk voor de gezondheid van (onze) inwoners?

Wij zijn op de hoogte dat er veel zorgen zijn over de risico's van het 5G netwerk voor de gezondheid van de inwoners. We volgen de informatie die ons toekomt vanuit de 5G agenda MRA, het Kennisplatform Magnetisch Velden en de VNG. De laatste stand van zaken daarbij is dat de Gezondheidsraad haar advies heeft uitgebracht en dat het kabinet daarop heeft gereageerd. De reactie van het Kennisplatform over het advies van de Gezondheidsraad en de brief van het kabinet is als bijlage toegevoegd.

Zoals in onze raadsinformatiebrief van 14 april 2020 ook aangegeven ziet het college geen reden tot twijfel aan de deskundigheid van de Gezondheidsraad, het RIVM en het ICNIRP en volgt daarom vooralsnog het landelijk beleid. De Gezondheidsraad en het kabinet zijn degenen die verantwoordelijk zijn voor het beleid rond straling, blootstellingslimieten en gezondheid. De wetenschap daaromtrent is veel te complex voor een individuele gemeenten of zelfs de VNG.

Bijlage(n): 2

2. Zo ja: Is het college dan bereid om te wachten met het verlenen van een vergunning voor de uitrol van een 5G netwerk in onze gemeente tot het onderzoek van de WHO is afgerond en de eventuele gevolgen voor de gezondheid van onze inwoners bekend zijn.

Het hier gestelde in deze vraag is niet aan de orde.

Gemeenten spelen geen rol bij welke frequenties en de gebruikte zendtechnieken (GSM, 4G, 5G en toekomstige ontwikkelingen) actief zijn in hun gemeente. De vergunningen zijn landelijk. Als er een antenne van een operator in de gemeente staat dan kan deze de technieken en frequenties (voor zover technisch mogelijk) activeren. We hebben begrepen dat in onze gemeente 5G al aangezet is net zoals in veel andere gemeenten in Nederland.

Gemeenten spelen alleen een rol bij de plaatsing van antennes voor zover deze een vergunning nodig hebben. Over vergunningsvrije antennes zijn in het antenneconvenant afspraken gemaakt. Voor zendinstallaties kleiner dan 5 meter is geen vergunning nodig, hiertoe kunnen ook de zogenaamde "small cells" worden gerekend waarmee in de toekomst 5G zal worden aangeboden.

3. Zo nee: Is het college bereid om zich te verdiepen in de risico's om daarna een weloverwogen besluit te kunnen nemen en dit aan de gemeenteraad ter besluit voor te leggen.

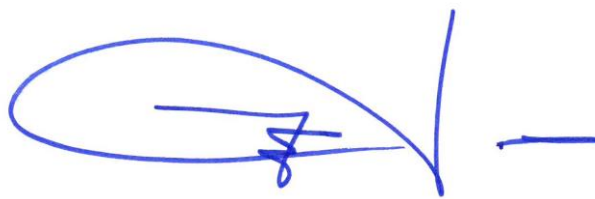
Zoals vermeld bij vraag 1 volgt het college de Gezondheidsraad en het kabinet en de daartoe gekwalificeerde instanties zoals het RIVM en het ICNIRP.

Hoogachtend,

het college van Dronten

drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

Bijlage 1.

Weergave Kennisplatform Magnetische Velden.

Advies Gezondheidsraad over 5G en gezondheid laat nog vragen open

02/09/2020

De commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad heeft het advies gepubliceerd over de mogelijke gezondheidseffecten van elektromagnetische velden met frequenties die voor 5G bedoeld zijn [1]. Dit advies is opgesteld naar aanleiding van vragen van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede Kamer. Kamerleden ontvangen signalen uit de maatschappij over (inter)nationale onderzoeken en rapporten die tot verschillende conclusies komen die niet altijd eensluidend zijn als het gaat om elektromagnetische velden en gezondheid [2].

Eerste indruk

De commissie heeft alleen gekeken naar de samenhang van blootstelling aan elektromagnetische velden met [frequenties die voor 5G bedoeld](#) zijn, met de potentie om de gezondheid te schaden. De commissie kan daarom geen antwoord geven op de vraag of blootstelling aan elektromagnetische velden met 5G-frequenties daadwerkelijk gezondheidsrisico's oplevert. Dit advies is te beschouwen als een eerste stap in de risicobeoordeling van 5G.

De commissie concludeert dat een samenhang tussen potentiële gezondheidsschade en blootstelling aan 5G-frequenties die ook voor 2G, 3G, 4G en wifi worden gebruikt niet is aangetoond en ook niet waarschijnlijk is. Dat geldt ook voor een verhoogd risico op kanker, verminderde mannelijke vruchtbaarheid, slechtere zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen. Deze risico's zijn echter niet uit te sluiten. De commissie acht het verder waarschijnlijk dat blootstelling samenhangt met veranderingen in elektrische activiteit in de hersenen. Het is niet bekend wat dit voor de gezondheid betekent. De commissie doet geen uitspraak over de potentie tot gezondheidsschade van de 5G-frequenties rond 26 GHz omdat daarnaar nog nauwelijks onderzoek is gedaan.

Omdat de lagere frequentiebanden voor 5G (tot 3,5 GHz) al jaren voor telecomtoepassingen en wifi in gebruik zijn, zonder dat dit tot bewezen gezondheidsschade heeft geleid, ziet de Gezondheidsraad geen reden om gebruik van deze frequentiebanden te stoppen of te beperken. De commissie adviseert hierbij om de nieuwste blootstellingslimieten van ICNIRP te hanteren. Daarnaast adviseert de commissie vanwege de niet uit te sluiten gezondheidsschade om uit voorzorg blootstelling zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden en daarnaar meer onderzoek te doen. Voor de frequenties rond 26 GHz adviseert de commissie te wachten met ingebruikname tot er meer onderzoek naar is gedaan.

Het Kennisplatform ziet vooral het advies om te wachten met ingebruikname van de frequenties rond 26 GHz als nieuw element. Het Kennisplatform onderschrijft de noodzaak van meer onderzoek hiernaar. Het Kennisplatform vraagt zich af of verder onderzoek naar de schadelijke effecten die niet zijn uit te sluiten bij de huidige lagere frequenties tot duidelijker

conclusies zal leiden. Onderzoek naar de gevolgen van de introductie van 5G voor de blootstelling acht het Kennisplatform zeker nuttig.

Achtergrond

Dat de commissie van de Gezondheidsraad nog niet alle vragen van de Tweede Kamer kan beantwoorden heeft vooral te maken met de beperkte tijd die de commissie had waardoor ze geen uitgebreide analyse van de wetenschappelijke gegevens kon uitvoeren. De commissie heeft alleen kunnen kijken naar de potentie tot gezondheidsschade, maar niet bij welke blootstellingsniveaus gezondheidsschade optreedt en of er wellicht een drempelwaarde is waaronder geen schade optreedt. Ze verwijst daarvoor naar de WHO die een dergelijke analyse aan het uitvoeren is en die in 2022 afgerond moet zijn. Als het WHO-rapport aanwijzingen bevat voor schadelijke effecten onder de huidige blootstellingslimieten, dan zou dat kunnen leiden tot een aanscherping van die limieten.

Het is vooral nuttig om onderzoek te doen naar de nieuwe frequenties van 5G rond 26 GHz, omdat hierover weinig bekend is.

Onderzoek naar de blootstelling aan de lagere frequenties is nuttig om een antwoord te kunnen geven op de vraag of die verandert door de introductie van 5G. Het kan ook inzicht bieden in de effectiviteit van maatregelen om de blootstelling zo laag als redelijkerwijs mogelijk te houden. Het is belangrijk daarbij te proberen onderscheid te maken tussen mensen die wel en geen gebruik maken van 5G. Dat is van belang omdat er in Nederland een groep mensen is die de wens heeft om niet of zo min mogelijk aan 5G te worden blootgesteld. De blootstelling aan alle frequenties die voor 5G bedoeld zijn, moet onder de blootstellingslimieten blijven. Hoewel de elektromagnetische velden van 5G-frequenties al wel gemeten en aan de blootstellingslimieten getoetst kunnen worden, wordt er nog gewerkt aan een internationaal erkende meetmethode voor 5G.

Bijlage 2

Weergave Kennisplatform Magnetische Velden

Reactie kabinet op 5G-advies Gezondheidsraad

23/11/2020

Het kabinet heeft per brief aan de Tweede Kamer gereageerd op het [advies van de Gezondheidsraad over 5G](#).

Het kabinet concludeert dat niet is aangetoond en niet waarschijnlijk is dat blootstelling aan de frequentiebanden, die ook voor 5G gebruikt (zullen) worden, de gezondheid kunnen schaden. Deze frequenties zijn al jaren in gebruik. Dat heeft volgens de Gezondheidsraad niet geleid tot bewezen ongunstige effecten op de gezondheid.

Hieronder volgt een korte samenvatting van de onderwerpen in [de kabinetsreactie](#).

Kabinet ziet geen reden om te wachten met ingebruikname 26 GHz

De Gezondheidsraad adviseert [de 26 GHz-band](#) niet voor 5G in gebruik te nemen, omdat onderzoeken naar de gezondheidseffecten van blootstelling aan frequenties rond de 26 GHz-band vrijwel ontbreken. Volgens de WHO, Europese Commissie en ICNIRP is er op dit moment geen aanleiding om te veronderstellen dat het gebruik van de 26 GHz-band negatieve gezondheidseffecten oplevert. De Gezondheidsraad heeft dit ook bevestigd. Mede daarom ziet het kabinet geen reden om meer onderzoeksresultaten af te wachten voor het gebruik van deze band. De 26 GHz-band is wel in gebruik in Nederland, maar (nog) niet voor mobiele communicatie. Ook voor het gebruik van de 26 GHz-band zijn [de blootstellingslimieten](#) van toepassing.

Kabinet zet in op meer onderzoek

Zoals de Gezondheidsraad adviseert zal het kabinet inzetten op meer onderzoek. Het kabinet blijft de wetenschappelijke ontwikkelingen volgen, bijvoorbeeld [het COSMOS-onderzoek](#) en de analyse van de Wereldgezondheidsorganisatie over 5G (verwacht in 2022). Ook bekijkt het kabinet hoe het een extra bijdrage kan leveren aan onderzoek dat zich richt op:

- gezondheidseffecten in relatie tot de 26 GHz-band
- scenario's om [de blootstelling door de verschillende systemen \(3G, 4G en 5G\)](#) in beeld te brengen.

Het kabinet zal maatregelen treffen wanneer uit onderzoek volgt dat er sprake is van nadelige gezondheidseffecten.

Nieuwste blootstellingslimieten ICNIRP worden toegepast

Het kabinet volgt het advies van de Gezondheidsraad om de nieuwste ICNIRP-blootstellingslimieten te gebruiken. De overheid wil deze blootstellingslimieten wettelijk laten vastleggen en is daarvoor [een internetconsultatie gestart](#) (open tot 1 januari 2021).

Houd blootstelling zo laag als redelijkerwijs mogelijk (ALARA)

De Gezondheidsraad adviseert de blootstelling zo laag te houden als redelijkerwijs mogelijk is (ALARA-principe: As Low As Reasonably Achievable). In het Antenneconvenant staan afspraken tussen het Rijk, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) en mobiele operators over de plaatsing van vergunningsvrije antennes. Ook het ALARA-principe hoort bij die afspraken.

Blootstelling wordt gemonitord door Agentschap Telecom

De Gezondheidsraad adviseert om de blootstelling aan elektromagnetische velden voor, tijdens en na de uitrol van 5G te monitoren. Dit is in lijn met [de toezichtstaak van Agentschap Telecom](#). Agentschap Telecom houdt toezicht op de blootstellingslimieten en doet veldsterktemetingen door het gehele land om te controleren of de blootstellingslimieten niet worden overschreden.